

Saksframlegg

Dato: 20.01.2014
Arkivref: 2010/5173-1948/2014 / A00/&00

Saksbehandler: Karen Grundesen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
14/3	Yrkesopplæringsnemnda	07.02.2014
14/3	Utdannings- og helsekomité	18.02.2014
14/3	Fylkestinget	25.02.2014

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I PRIVATSKOLELOVEN - INNFØRING AV MIDLERTIDIG DISPENSASJONSBESTEMMELSE

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

1. Fylkestinget fraråder at det innføres en dispensasjonsbestemmelse i privatskoleloven om at det i særlige tilfeller kan gis godkjenning til private skoler som ikke oppfyller vilkårene for godkjenning i privatskoleloven § 2 - 1, annet ledd.
2. Konsekvensene av en lovendring i privatskoleloven bør utredes nærmere.

Behandling i Yrkesopplæringsnemnda - 07.02.2014

Fylkesrådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Behandling i Utdannings- og helsekomité - 18.02.2014

Komiteleder: Tone Helene Strat

Saksordfører: Line Vennesland

10 medlemmer møtte:

Etter forslag fra Torunn Ostad på vegne av H og FrP, avgir Torunn Ostad H, Siri Berthelsen H, Olav K. Vaaje H, Eyolf A. Bakke FRP og Ingrid Dorthea Skårmo følgende innstilling i sakens punkt 1:

Fylkestinget tilrår at det innføres en dispensasjonsbestemmelse i privatskoleloven om at det i særlige tilfeller kan gis godkjenning til private skoler som ikke oppfyller vilkårene for godkjenning i privatskoleloven § 2 - 1, annet ledd.

Sakens punkt to faller bort.

Nils Johannes Nilsen AP, Line Vennesland AP, Kristine Hallingstad AP, Jon-Olav Strand KRF, Tone Helene Strat KRF avgir innstilling i samsvar med fylkesrådmannens tilråding i saken.

Behandling i fylkestinget - 25.02.2014:

Votering:

Ved votering mellom forslaget fra H og FrP i komiteens behandling og fylkesrådmannens tilråding, ble forslaget fra H og FrP vedtatt med 18 stemmer mot 17 stemmer.

Dermed ble følgende vedtatt:

Fylkestinget tilrår at det innføres en dispensasjonsbestemmelse i privatskoleloven om at det i særlige tilfeller kan gis godkjenning til private skoler som ikke oppfyller vilkårene for godkjenning i privatskoleloven § 2 - 1, annet ledd.

2. SAMMENDRAG

Kunnskapsdepartementet fremmer forslag om å innføre en midlertidig dispensasjonsbestemmelse i privatskoleloven om at det i særlige tilfeller kan gis godkjenning til private skoler som ikke oppfyller vilkårene for slik godkjenning. Det tas sikte på at lovendringen legges frem for Stortinget i vår, og at loven trer i kraft straks.

Regjeringen ønsker å gjeninnføre offentlig finansierte friskoler, men dette tar lengre tid.

Etter fylkesrådmannens syn er dette en viktig prinsipiell sak der det bør gjennomføres en grundigere vurdering av konsekvensene ved en gjeninnføring av offentlig finansierte friskoler. Samtidig er det uheldig at regjeringen raskt vil innføre en hjemmel i privatskoleloven til å godkjenne enkelte private skoler, og at forslaget sendes på høring med kortest mulig høringsfrist.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Kunnskapsdepartementet har i brev av 10.1.14 sendt på høring forslag til endring i lov om private skoler med rett til statstilskudd (privatskoleloven).

Det er utarbeidet et høringsnotat der det fremmes forslag om å innføre en midlertidig dispensasjonsbestemmelse i privatskoleloven om at det i særlige tilfeller kan gis godkjenning til private skoler som ikke oppfyller kravet til grunnlag i privatskoleloven § 2 -1, annet ledd.

Forslagene har sin bakgrunn i regjeringen Solbergs politiske plattform (Sundvoldenerklæringen) hvor det fremgår at:

Regjeringen vil åpne for at flere kan drive offentlig finansierte friskoler, og gjeninnføre en lov om frittstående skoler der kravet til formål erstattes med krav til innhold og kvalitet. Skoler som oppfyller vilkårene skal ha rett til godkjenning, med mindre en helhetsvurdering tilsier at godkjenning vil gi negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet. Regjeringen vil vurdere kapitaltilskudd til etablerte friskoler for oppgradering av eldre bygningsmasse. Friskoler skal ikke kunne betale utbytte til eierne.

Høringsbrevet og høringsnotatet følger vedlagt.

Høringsfristen er 21. februar, men Aust-Agder fylkeskommune har fått utsatt fristen til 26. februar.

4. FORSLAG TIL ENDRING I PRIVATSKOLELOVEN

Departementet tar sikte på å sende forslag til ny friskolelov på høring høsten 2014 og legge frem en lovproposisjon for Stortinget våren 2015. Skoler som blir godkjent etter den nye loven vil dermed tidligst kunne starte sin virksomhet høsten 2016. Departementet vil imidlertid åpne for at det i perioden frem til ny friskolelov trer i kraft i særlige tilfeller kan godkjennes nye skoler som ikke oppfyller vilkårene.

Som eksempler på skoler som vil kunne falle inn under dispensasjonsbestemmelsen vil departementet vise til enkelte private realfagsgymnas og yrkesfagskoler. Ved vurderingen av eventuelle søknader om godkjenning av yrkesfagskoler vil departementet legge stor vekt på om søknaden støttes av vedkommende bransjeorganisasjon.

I henhold til privatskoleloven § 2 - 1, annet ledd, gjelder følgende vilkår for godkjenning:

Skolane skal drive verksemda si på følgjande grunnlag:

- a) religiøst*
- b) anerkjend pedagogisk retning*
- c) internasjonalt*
- d) særskilt tilrettelagt vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett*
- e) norsk grunnskoleopplæring i utlandet*
- f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemma*
- g) vidaregåande opplæring i små og verneverdige handverksfag.*

Departementet foreslår at privatskoleloven § 2 - 1, nytt tredje ledd, skal lyde:

Departementet kan i særskilde tilfelle gi godkjenning til private skolar som ikkje fyllar kravet om grunnlag i andre leddet.

En har fått opplyst fra saksbehandler i Kunnskapsdepartementet at den politiske ledelse ønsker at forslaget behandles i Stortinget i løpet av våren, og i høringsnotatet er det opplyst at loven trer i kraft straks.

Departementet presiserer at forslaget er en ren unntaksbestemmelse som kun vil være aktuell i et fåtall tilfeller.

5. FYLKESRÅDMANNENS VURDERING

Fylkesrådmannen tar til etterretning at regjeringen ønsker gjeninnføre offentlig finansierte friskoler. Lovforslag om dette vil komme til høring til høsten, og en vil da foreta en vurdering av konsekvensene for de offentlige videregående skolene. Dette er heller ikke vurdert i høringsnotatet, men det fremmes likevel et forslag om at det innføres en dispensasjonshjemmel til å godkjenne nye private skoler som ikke fyller vilkårene i privatskoleloven.

Som eksempler på skoler som vil falle inn under dispensasjonsbestemmelsen vil departementet vise til enkelte private realfagsgymnas og yrkesfagskoler.

Dersom realfagsgymnas anses som et egnet virkemiddel for å få flere til å velge realfag og øke realfagskompetansen blant ungdom, har fylkesrådmannen ingen merknader til dette.

En gjør imidlertid oppmerksom på at for de offentlige videregående skolene gjelder bl.a. følgende føring i opplæringsloven § 8 - 2:

”Til vanleg skal organisering ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør.”

Etter fylkesrådmannens vurdering er høringsnotatet mangelfullt både når det gjelder aktuelle nye godkjenninger, omfang, konsekvenser og erfaringer/forskningsrapporter om privatskoler/friskoler i andre land.

Kunnskapsministeren har i intervju med Teknisk ukeblad nr 1/14 sammenlignet realfagsgymnas med muligheten for å etablere toppidrettsgymnas. Fylkesrådmannen kan imidlertid ikke se at disse tilbudene kan likestilles. Realfag er et viktig kjernefag i videregående opplæring, mens toppidrettsgymnas i hovedsak legger til rette for at elevene kan kombinere videregående opplæring med toppidrett med høyt kvalifiserte trenere.

Samtlige videregående skoler i Aust-Agder, som tilbyr studiespesialisering, tilbyr Vg2 og Vg3 realfag med godt kvalifiserte lærere, men har ikke mulighet til å legge til rette for et toppidrettstilbud innen de fleste idrettene.

I tillegg nevner departementet at det kan være aktuelt å godkjenne enkelte yrkesfagskoler. Fylkeskommunene kan derfor miste muligheten til å dimensjonere enkelte tilbud i forhold til antall læreplasser i faget. Det er uheldig dersom det etableres Vg1 og Vg2-tilbud ved enkelte private videregående skoler, og hjemfylkeskommunen får ansvar for at ungdommen får fullført opplæringen ved lærekontrakt eller Vg3 i skole. Privatskolene rekrutterer elever fra hele landet, mens det er hjemfylkeskommunen som har ansvar for at en enkelte ungdom får fullført opplæringen.

Etter fylkesrådmannens vurdering er dette en viktig prinsipiell sak der det bør gjennomføres en grundigere vurdering av konsekvensene ved en gjeninnføring av offentlig finansierte friskoler. Samtidig er det uheldig at regjeringen vil innføre en hjemmel i privatskoleloven til å godkjenne enkelte private skoler som ikke fyller vilkårene for slik godkjenning uten at konsekvensene er nærmere utredet.

6. TIDLIGERE BEHANDLING

Saken behandles i Yrkesopplæringsnemnda i møte 7. februar med slikt forslag til vedtak:

1. Fylkestinget fraråder at det innføres en dispensasjonsbestemmelse i privatskoleloven om at det i særlige tilfeller kan gis godkjenning til private skoler som ikke oppfyller vilkårene for godkjenning i privatskoleloven § 2 - 1, annet ledd.
2. Konsekvensene av en lovendring i privatskoleloven bør utredes nærmere.

Vedlegg:

Høring - forslag om endringer i privatskoleloven - innføring av midlertidig dispensasjonsbestemmelse

Høringsnotat.Midlertidig dispensasjonsbestemmelse.docx (L)(758083)